Transcriptie

00:00:08 Niels de Ruig

Een goede relatie met elke leerling, dat is wat je als leerkracht wil. Maar hoe pak je dat aan? En waar begin je? Als we kijken naar wetenschappelijk onderzoek, kunnen we zes aanbevelingen noemen. Het is ook fijn om te zien, hoe collega's dit aanpakken. In deze video krijg je een inkijkje in twee bovenbouwklassen. Je ziet hoe leerkrachten René en Marije in de les en tussendoor steeds werken aan positieve relaties.

De eerste stap is: je leerlingen echt leren kennen en oprechte interesse tonen.

00:00:45 Leerkracht René

Je bent creatief en dat uit je in het tekenen bijvoorbeeld.

00:00:49 Leerling

Lezen.

00:00:50 Leerkracht René

Lezen? Hartstikke goed. Welke boeken? Harry Potter nog steeds?

00:00:52 Leerling

Ja, Harry Potter en vooral echt leesboeken.

00:00:55 Leerkracht René

Heel goed.

00:00:56 Leerling

Gewoon voor de kinderen. Daar heb ik altijd heel vee...

00:00:58 Leerkracht René

Heel goed. Fijn. En wat is dan helemaal leuk als jij je leerkracht dat ook duidelijk maakt en misschien dat hij er misschien iets voor je kan doen. Want stel je eens voor als hij in meerdere brieven leest: 'Ik ben een enorme leesfan en ik lees misschien wel elke dag een Harry Potter boek.' Dat is een beetje overdreven, maar je weet het niet. Dan zou het zo kunnen zijn als drie of vier mensen dat schrijven uit de klas, dat hij misschien wel denkt: ho, hier kan ik wat mee.

Ja, waar ben je goed in?

00:01:24 Leerling

In bakken.

00:01:25 Leerkracht René

In bakken, kijk. En wat bak je het liefst?

00:01:29 Leerling

Ja van alles, altijd nieuwe recepten.

00:01:31 Leerkracht René

Nieuwe recepten. Vind je het leuk om twee keer hetzelfde te maken?

00:01:34 Leerling

Ja, dat zou ik ook wel leuk vinden. Maar als ik iets anders nieuws vind, vind ik het ook wel leuk.

00:01:41 Leerkracht René

Kijk, heel gaaf. Leuk! Ik zie er nog twee.

00:01:44 Leerkracht Marije

Is er iemand die zegt: 'ik zou graag willen vertellen waarom ik me zo incheck?'
Ik kan me zo voorstellen dat het bij een aantal die heel enthousiast zijn, gaat over iets wat er vanmiddag gaat gebeuren. Melle?

00:01:56 Leerling Melle

Ik ga naar het Coornhert voor het kennismakingsgesprek.

00:02:04 Leerkracht Marije

Ja leuk!

00:02:04 Leerling Melle

En vanavond is mijn vader niet thuis, dus dan ga ik met mijn zusje koken.

00:02:08 Leerkracht Marije

Leuk. En wat staat er op het menu vanavond?

00:02:12 Leerling Melle

De taco wraps, dat is iets wat wij zelf hebben bedacht. Dan heb je dus een wrap, crème fraîche, bonen, maïs, en dan ananas, als je dat wilt, of jalapeño's, en dan nog een wrap, en dan in de pan.

00:02:23 Leerkracht Marije

Wat cool. Lekker, ja! Klinkt heerlijk.

00:02:26 Leerling Melle

En dan gaan we ook nog filmavond doen.

00:02:28 Leerkracht Marije

Nou, wat een heerlijke dag. Ik snap wel dat jij je zo incheckt.

00:02:34 Leerkracht Marije

Gelukt hè...

00:02:36 Leerling
Jaaa

00:02:37 Leerkracht Marije

Ik heb jouw advies opgevolgd hè.

00:02:38 Leerling

Ja, het staat heel leuk bij elkaar.

00:02:40 Leerkracht Marije

Lila met panterprint, jij had het bedacht hè?

00:02:43 Leerling

Ja, ze zitten heel dicht bij elkaar.

00:02:44 Leerkracht Marije

Echt een goede tip van jou.

00:02:45 Leerling

Ik dacht eigenlijk precies hetzelfde.

00:02:48 Leerkracht Marije

Ja, great minds think alike. Dat hebben we vaak hè? Ja, nee, bedankt.

00:02:53 Leerling

Ik dacht ook lila, paars...

00:02:55 Leerkracht Marije

Ja, en dan panter is wel leuk toch? Lekker vrolijk.

00:02:59 Leerling

Ja.

00:02:59 Leerkracht Marije

Bedankt voor de goede tip, want ik ben er ook erg blij mee.

00:03:01 Leerling

Ik vind dat het je ook echt leuk staat

00:03:03 Leerkracht Marije

Dank je wel. Even kijken.

00:03:09 Leerkracht Marije

Wil je niet meedoen?

00:03:10 Leerling

Nee.

00:03:11 Leerkracht Marije

Hou je niet van voetballen?

00:03:12 Leerling

Nee.

00:03:13 Leerkracht Marije

Nee? Dan zijn wij de enigen die nu niks te doen hebben. Zullen we samen niks doen?

00:03:20 Leerling

Ja.

00:03:20 Leerkracht Marije

Oké. Zin om naar de middelbare school te gaan vanmiddag?

00:03:25 Leerling

Ja, wel.

00:03:26 Leerkracht Marije

Zit je met bekenden in de klas? Weet jij dat al?

00:03:28 Leerling

Ja, met Melle en Jego.

00:03:30 Leerkracht Marije

Oh, echt? Hoe vind je dat?

00:03:33 Leerling

Ja, het is wel fijn.

00:03:36 Leerkracht Marije

Dat is wel fijn, hè? Snap ik.
Zitten jouw broers ook op het Coornhert?

00:03:42 Leerling

Ja. Allebei.

00:03:46 Leerkracht Marije

Allebei. De hele family is straks daar. Zitten ze nog op het Coornhert of zijn ze al klaar?

00:03:52 Leerling

Ze zitten er allebei nog op.

00:03:54 Leerkracht Marije

Oké! Geen examen gedaan dit jaar?

00:03:57 Leerling

Nee.

00:04:02 Niels de Ruig

Zelf het goede voorbeeld geven; dat is essentieel! En dat doen de leraren in het volgende fragment. Ze geven complimenten en laten leerlingen nadenken over hun eigen sterke punten en die van klasgenoten.

00:04:19 Leerkracht Marije

Spiek maar even, daar is die voor.

00:04:22 Leerling

Ik neem kennis mee die ik heb opgedaan op de Casimir. En gewoon eigenlijk alles wat belangrijk is op de middelbare school.

00:04:32 Leerkracht Marije

Plannen.

00:04:33 Leerling

Ja.

00:04:35 Leerkracht Marije

Hoe?

00:04:39 Leerling

Oh ja. Ik ben gegroeid in mijn vaardigheid en gewoon één ding tegelijk doen. En uhm, in lengte.

00:04:48 Leerkracht Marije

In lengte, dat ook. En je vaardigheid als in één ding tegelijk doen, bedoel je die vaardigheid? Of bedoel je ook gewoon in de vakken die je moest doen?

00:04:56 Leerling

Ja, gewoon alles eigenlijk.

00:04:58 Leerkracht Marije

Alles eigenlijk een beetje. Wat vind je leuk om te doen?

00:05:01 Leerling

Ik vind het... Op school vind ik het leuk om te gymen omdat je gewoon vrij bent en niet op de stoel zit. En ik vind het gewoon...ja. Op zich, soms vind ik ook rekenen wel leuk als
het gewoon een leuk doel is.

00:05:14 Leerkracht Marije

En wanneer is het een leuk doel? Als het kwartje is gevallen?

00:05:18 Leerling

Ja, en dan kijk ik bijvoorbeeld... als het ook makkelijk is, snap je

00:05:23 Leerkracht Marije

Keersommen?

00:05:24 Leerling

Ja, dat ook, en zeg maar... van die diagrammen.

00:05:27 Leerkracht Marije

Oh, nou dan heb je geluk, want die hebben we straks

00:05:30 Leerling

Ik moet nog heel veel...

00:05:31 Leerkracht Marije

Oké, we doen het een andere keer.

00:05:32 Leerling

En na school vind ik het leuk om te skeeleren en
mijn bootje te varen en om uhm uhm uhm.

00:05:36 Leerkracht Marije

Wacht even, ik ga heel even zegt tegen de klas en dan luister ik... Wacht, ik luister zo naar je verder.
Ik ga even iets zeggen tegen de klas. Okéeee. Geef aan elkaar terug hoe je elkaar kent.

Ik wil nog even je kwaliteiten weten. Zeg maar.

00:05:52 Leerling

Oh, en mijn kwaliteiten zijn voor mezelf opkomen, creativiteit en sociaal.

00:05:56 Leerkracht Marije

Zeker. Nou, wat ik- ik herken je eigenlijk helemaal hierin.

00:06:01 Leerling

Eigenlijk in alles.

00:06:02 Leerkracht Marije

Ik denk dat ik ook vind dat je goed kritisch naar jezelf kunt kijken, dus dat je bijvoorbeeld zegt: nou, samenwerken gaat soms goed, maar soms vind ik dat ook wat lastiger, want dan klets ik bijvoorbeeld te veel. Dat vind ik heel eerlijk van je dat je dat kan zeggen, en ik denk ook dat dat een kwaliteit van je is Tegelijkertijd vind ik het ook goed dat je zegt: 'Ik ben heel sociaal'. Want dat kan dus een valkuil zijn, maar het is dus ook een kwaliteit van je, dat je zo sociaal bent. Dus ik vind het heel goed dat je dat allebei erin hebt gezet.

Prachtig. Mooi document zo geworden.

00:06:34 Leerling

Document?

00:06:35 Leerkracht Marije

Ja, dit noem je een document.

00:06:35 Leerling
Oh, en dan heb je allemaal boekjes en dan zit er daar een aantal... En boekjes en dan...

00:06:36 Leerkracht Marije

Jaaa. En dan is er er een hele documentatie van jou.

00:06:43 Leerkracht Marije

Luuc.

00:06:46 Leerling Luuc

Uhm - dat ik nieuwsgierig ben.

00:06:50 Leerkracht Marije

Oh, ik dacht dat je ging zeggen en dat ik goed kan debatteren. Vind ik namelijk ook zo bij jou passen. Jari?

00:06:59 Leerkracht René

Oké, vertel. Wie is Tiana?

00:07:02 Leerling
Tiana is Tiana, ze heet Tiana.

168
00:07:04 Leerkracht René

Nee, karakter. Hoe omschrijf je haar karakter? Wat zeg je?

00:07:07 Leerling

Zij is een meisje.

00:07:08 Leerkracht René

Dat wist ik. Maar karakter. Niet alleen wat je ziet. Want wat je ziet is makkelijk.
En dat blijkt uit..? Wacht even. Dat blijkt uit wat? Wanneer is ze aardig? Is ze altijd aardig?

Wanneer is ze wel aardig, volgens jou? En hoe laat ze dat zien? Heeft ze aandacht voor mensen? Zegt ze niks vervelends over iemand? Aardig is heel breed, hè? Vertel.

00:07:32 Leerling

Nou, als iemand pijn heeft of huilt, dan kan ze goed troosten.

00:07:37 Leerkracht René

Goed zo, maar dat is aardig en behulpzaam.

00:07:38 Leerling

Behulpzaam dus?

00:07:40 Leerkracht René

Dus behulpzaam, dat is dan de tweede. Dus je hebt aardig en behulpzaam.
Wat nog meer? Kan ze goed leren?

00:07:47 Leerling

Ja.

00:07:47 Leerkracht René

Is dat belangrijk om te weten?

00:07:49 Leerling

Ja, het kan goed zijn.

00:07:51 Leerkracht René

Wil ze graag leren? Is ze enthousiast?

00:07:56 Leerling

Denk het wel.

00:07:57 Leerkracht René

Leergierig, wat is ze? Maar zo kun je elkaar helpen.

00:08:01 Niels de Ruig

Een herkenbare lesopbouw, zodat leerlingen weten wat je van ze verwacht. Dat is wat je nu gaat zien. Ook helpt Marije een leerling te reflecteren op zijn eigen concentratie. En laat Renė leerlingen zelf kiezen waar ze aan willen werken.

00:08:21 Leerkracht Marije

Wat we gaan doen is wat we altijd op vrijdag doen. Dat is namelijk de weektaak evalueren.
Omdat we zoveel met de musical, -'gezondheid'-, bezig zijn geweest, kan ik me voorstellen dat het ook niet helemaal gelukt is om je weektaak af te tekenen. Ga dat ook even doen.

Heb je je weektaak geëvalueerd? Leg hem even open op je tafel en zorg dat je je gedicht verder af gaat maken. Is die af? Zorg dat je je terugblik naar groep vier gaat maken.

Is die af? Zorg dat je gaat lezen.

00:08:59 Leerkracht Marije

Wat ga jij doen hier aan?
Want het is leuk om dit op te schrijven...

00:09:05 Leerling

Minder snel afgeleid zijn.

00:09:06 Leerkracht Marije

Ja, maar hoe ga je daarvoor zorgen?

00:09:13 Leerling

Proberen om meer op mijn werk te letten.

00:09:17 Leerkracht Marije

Oké, en hoe ga je daarvoor zorgen? Dat is een flauwe vraag hè?
Maar wat gaat jouw helpen? Kijk, als ik bijvoorbeeld me beter wil concentreren en meer op mijn werk let, dan zorg ik ervoor dat ik aan een werkplek ga zitten waar ook weinig afleiding is. Als ik dan bijvoorbeeld in de teamkamer zou werken tijdens de pauze, dat gaat mij niet helpen in mijn concentratie.

Als ik thuis aan de eettafel ga zitten, terwijl Sander daar ook aan tafel zit, dan ga ik mij niet kunnen concentreren. Dat werkt voor mij. Dat kan ik dus doen om mij beter te concentreren. Wat kan jij doen om je beter te concentreren?

00:09:56 Leerling

Ik zou het echt niet weten.

00:09:57 Leerkracht Marije

Het is wel interessant om daarachter te komen, want ik denk wel dat je dat kan
helpen als je dat weet. Hoe komt het dat je nu, voor je gevoel, je minder hebt kunnen concentreren?

00:10:10 Leerling

Omdat ik best snel ging kletsen.

00:10:12 Leerkracht Marije

Oké, dus het kwam, als ik het invul, als ik het fout zeg, moet je het zeggen: het kwam door de plek waar je zat en de mensen die daar in de buurt zaten.

00:10:20 Leerling
Ja, dat zou best kunnen, maar als ik zelf niet terugpraat, dan ehh,

00:10:28 Leerkracht Marije

Dan houden zij op een gegeven moment ook op. Als ze het over jouw buurman hebben, die houdt niet op hoor, die houdt zo van praten... Die klets wel door.

00:10:36 Leerling

'You can't stop me'.

00:10:37 Leerkracht Marije

Ja, you can't stop him. Inderdaad, helaas, soms. Maar dan kan jij nog zo stoïcijns
naar je werk kijken, gaat je dan niet, gaat niet lukken, denk ik, want hij houdt van gezelligheid.
Hier hebben we ook nog een sociale klasgenoot. Je bent omringd met sociale mensen.
Je bent zelf ook nog eens sociaal. Dus wat kan je dan wel helpen?

Zou je aan de middentafel kunnen werken, dan een timer zetten voor jezelf, en dan zeggen: 'ik ga zo lang gefocust werken en daarna ga ik wel weer terug in de gezelligheid'?

00:11:14 Leerling

Ja.

00:11:15 Leerkracht Marije

Oké!

00:11:17 Leerkracht René

Opties zijn: takenwerk is één, Siem op het potje twee. Nummer drie: herbarium, microscoop.

Eén groepje gaan we zo aanwijzen. Vijf minuten per. Verenigde Naties, in het geval dat je debat .... wil voeren met Ferre. Of overig werkzaamheden. Vragen nu? Jij?

00:11:36 Leerling

Mag je ook aan je spel?

00:11:38 Leerkracht René

Ja, je mag aan je spel, maar dan wil ik, want die criteria hebben we nog niet opgesteld. Dat je je gaat focussen op het talige van je handleiding. Niet op het tekenen van plaatjes. Dus kort en bondig, spelregels, hoe korter en bondiger, en is het speelbaar, dat worden je uitgangspunten.

Dan, wie van jullie wil beginnen met de microscoop? Dat zijn er een aantal. Kunnen jullie dit onderling regelen? Of moeten we even een dingetje pakken?

Wende, wil jij het voor me regelen?

00:12:11 Niels de Ruig

In je relatie met leerlingen wil je negativiteit zoveel mogelijk voorkomen. Het kan helpen om vaak te reflecteren op je band met individuele kinderen. Je ziet straks leraren die zich in hun leerlingen verplaatsen en begrip tonen voor wat ze voelen.

00:12:32 Leerkracht René

30 tellen, ga maar naar binnen.
Ik wil geen panna. Hou op, wil je! Schavuit!
Alles oké? Moe? Prikkels? Ja, het is oké. Ik snap het.
Hoort er een beetje bij denk ik nu.
Gelukkig ben je niet de enige die er last van heeft. Eens?

00:12:56 Niels de Ruig

Conflicten zijn nooit fijn. Dus als je die kunt voorkomen helpt dat enorm om de relatie goed te houden. René laat zien hoe je vriendelijk blijft en leerlingen toch subtiel corrigeert. Marije laat kinderen nadenken over hun bijdragen aan de sfeer in de klas.

00:13:16 Leerkracht René

Waarom ben je piano gaan spelen? Want was er dan zo interessant?

00:13:21 Leerling

De noten.

00:13:23 Leerkracht René

De noten, dus je ging de noten leren lezen, en dat was toen met een piano erbij? En waarom dan, één seconde hoor, waarom dan een piano en bijvoorbeeld geen gitaar? Of misschien een viool of iets anders? Snap je, dat zijn dingen wat voor ons heel fijn is om te lezen en wat ook interessant is voor jou, want misschien heb je er nooit over nagedacht. Iets in de piano vond jij interessant genoeg. En het interessants is het in dat geval: 'joh, wat is dan de reden geweest?' Oké?

00:13:57 Leerkracht Marije

Ja, dan krijg je straks ook van mij een nieuw kaartje. Wat ik wil dat je zo meteen gaat doen, is het volgende. Je zorgt dat je zo meteen vijf kinderen gesproken hebt. En die vijf kinderen, ga jij vertellen op welke manier jij gaat bijdragen aan die positieve sfeer. Het zijn vijf verschillende kinderen, want je wil natuurlijk van vijf klasgenoten weten, op welke manier gaan zij bijdragen aan die positieve sfeer. Go for it!

Wat heeft Emmie?

00:14:35 Leerling

Zij heeft opgeschreven: 'Iets vaker mijn mond houden.'

00:14:37 Leerling Emmie

Ja, iets vaker in mijn mond houden, en niet overal mee bemoeien.

00:14:40 Leerkracht Marije

Oké, want het helpt je ook niet als je de hele tijd overal mee bemoeit.

00:14:44 Leerling Emmie
Ja

00:14:44 Leerkracht Marije

Ja. Het zorgt voor jou niet dat je dan een fijn gevoel hebt. Je bent met alles en iedereen bezig.
Oké, wat heb jij? Ja, nou mooi.

00:14:54 Leerling

Tel jij ook als een kind?

00:14:56 Leerkracht Marije

Ik ben een, ik heb ouders, ja.

00:15:00 Leerling
Ik heb 'aardig zijn' en 'mensen helpen'.

00:15:03 Leerkracht Marije

Oké, en op welke manier wil jij mensen gaan helpen?

00:15:07 Leerling

Als ze bijvoorbeeld iets niet snappen, en ik het wel snap: helpen.
En als je verdrietig bent, zeggen: 'gaat het?'

00:15:16 Leerkracht Marije

Ja, wat mooi. En is het iets wat gaat lukken de laatste weken?

00:15:20 Leerling

Ik denk het wel.

00:15:21 Leerkracht Marije

Oké, ik had, maar dat wist jij eigenlijk al, want ik had het gisteren al vertel. Ik had: 'door echt in het moment te zijn en maar één ding tegelijk te doen.' Ik ben helemaal in het moment met dit gesprek en daarmee draag ik bij aan een positieve sfeer.

00:15:34 Leerling

Heel goed!

00:15:34 Leerkracht Marije

Ja? Toppie.

00:15:37
Noor? Noor? Waar heb jij je presentatie met mij gedeeld?

00:15:44 Leerling

Die was ik vergeten te sturen.

00:15:46 Leerkracht Marije

Oké, dan moet je dat even voor de pauze doen, dus je kijkt naar het bord. Na het buiten spelen gaan we de eindpresentaties doen. Dus zorg dat je het even in de taakwerktijd, de eerste taakwerktijd met mij deelt. Ja, en ga je het delen op Canva of zit het in een document?

00:15:04 Leerling

In een document.

00:16:05 Leerkracht Marije

Helemaal goed. Oké, was je wel al klaar?

00:16:09 Leerling

Ik zou alleen nog wat alinea's maken.

00:16:11 Leerkracht Marije

Oh, oké. En over jouw vaderdagcadeautje dat maken we even vanmiddag in alle rust af, ja?

00:16:17 Leerling

Ja, oké.

00:16:20 Niels de Ruig

Helaas kun je niet elk conflict voorkomen. Het is wel belangrijk dat je daarna de relatie weer herstelt. Bijvoorbeeld met een gesprek. Luister goed naar je leerling en laat die zelf ook meedenken over een oplossing. Aan positieve relaties werken doe je op verschillende manieren.

Wil je de aanbevelingen nog eens rustig nalezen? Kijk dan op www.onderwijskennis.nl. Daar vind je ook onze andere leidraden, en nog veel meer betrouwbare informatie, gebaseerd op onderzoek.